

Izstop: vsak dan opoldan.
in dneve po prazniku
vsak dan opoldan.

Čredništvo je v Ljubljani,
Franciškaška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 120. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 160.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 180, za pol
leta K 90, za četrt leta
K 45, za mesec K 15,
za Nemčijo celo leto K 216,
za ostalo tujino in Ameriko
K 240.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani,
Franciškaška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Priprave za volitve.

V sedanjem narodnem predstavniku Jugoslavije so zastopane razne stranke po dogovoru, ki so ga napravile ob ustanovitvi centralne vlade in administrativnega predstavništva. Naravno je, da so stranke poslele takrat v to zastopstvo vsaka svoje najmarkantnejše osebnosti, ki so v njih imele važnejšo politično vlogo. Nasprotstva, ki so obstajala med njimi, so bile velika in le naravno je, da so se v medsebojnem občevanju izkristalizirala in še povečala, daših jih je prvotno družila misel ujedinitelja.

Pri vsem delovanju v Belgradu pa opazamo, da stranke kar najbolj protežirajo svoje pristaše in stanove, ki jim povečini pripadajo kot politični strankarji. Ne samo, da menjavajo uradništvo po svoji politični mentaliteti ob spremembi vlade, marveč tudi važni zlasti narodnega spodarski ukrepi se izdajajo z istega vidika.

Zakaj?

Vršile se bodo volitve deloma v občine in pa ustavno skupščino. Ne vemo sicer kdaj, ali volitve pridejo, zaradi tega meščanske stranke pripravljajo tla, ugodne šance za svoje stranke. Vse meščanske stranke, ki upajo na vlado, imajo to pred očmi pri nas na Slovenskem klerikalna Vseslovenska ljudska stranka in liberalna demokratska stranka. Obe vesta, da obvlada položaj pri volit-

vah mnogo lažje tisti, ki vlada, ki ima ministrstvo ali poverništvo za notranje stvari v svojih rokah. Zato tak bol, ki se sicer po časopisju še ne vrši posebno liuto, pač pa za kulisami in bo prej ali slej izbruhnil z vso silo tudi v javnost.

Volitve so pa važne tudi za delavstvo. Ves boj v javnosti je šel doslej v prvi vrsti proti delavstvu, proti socialni demokraciji. Tu je bilo treba meščanskim strankam, zlasti klerikalcem, voditi najnesramnejši boj, da bi nas oslabili. Mi dosedanje klerikalnega boja proti nam ne smemo prezirati. Če sedaj penehuje klerikalizem z ofenzivo proti nam, misli, da nas je oškodoval, v čemer se pa temeljito moti. Prav sedaj, ko so klerikalci poslele laži o nas in surovo proti nam in ko se nahajajo v boju z demokrati za to, kdo bo vodil bodoče volitve, je naša dolžnost, da stopimo složno v boj za svojo stranko in se pripravimo tudi na volitve. Čim več delavskih zastopnikov bomo imeli v narodni skupščini, več bomo veljali; to ne smemo pozabiti.

Če se torej drugi pripravljajo za volitve, koliko bolj je to še naša dolžnost, ker smo brezpравни državljani. Naše delo na mora pospeševati naš tisk »Naprej« in socialistične knjižice. V boju za volitve hočemo širiti socializem!

Dr. Alojzij Kokalj rešuje po „Slovenskem Narodu“ draginsko vprašanje.

Svetovna vojna nam je prinesla vse polno izjemnih razmer. Ohranila nas je z neznošno dragino, posebej pa nas je ljubi Bog v teh težkih dneh s tem kaznoval, da moramo čitati take članke in vrstice, kakor jih je napisal v sredinem »Narodu« g. dr. Kokalj.

Gospod doktor je napisal svoj članek brez postranskih namenov, samo zato, ker je razsoden človek in ker mu bite v prsih sočutno srce za delavsko stvar. On torej na tem programu ne misli kandidirati. Niti tega se ne da za gotovo trditi, da bi bil hotel delati s svojimi vrsticami reklamo za Narodno socijalno stranko, ki bo gotovo prva deležna velike sreče, da ji pripadejo simpatije celo onih, ki doslej niso bili prijazni delavskim težnjam.

Dr. Kokaljev članek je napisan v prevdarek in ravnilo našemu razsodnemu delavstvu. Pri tem si ne moremo kaj, da ne bi delavstvu tudi

mi svetovali, naj si prečita to navodilo.

Dr. Kokalj svetuje delavstvu, naj se zavzame z ozirom na to, da so začele cene padati — pravočasno in iz lastne inicijative za to, da se njegove mezdje znižajo. Ko bodo industriji in obrtniki to videli, bodo šli tudi oni s cenami dol.

Če bi delavci tega ne storili, se je bati, da pridejo cenejši tuji delavci v deželo. Predvsem naj bi se zavzeli za nižje plače trbovelski rudarji, ki imajo večje plače, kot rudarski glavvar.

Sploh se morajo delavske plače že zato znižati, ker imajo tudi duševni delavci nizke plače.

Tako modruje dr. Kokalj.

Mi cenimo razsodnost in uvidevnost slovenskega delavstva, pa tudi ostalega občinstva, tako visoko, da se nam zdi, da smo dr. Kokalja že s tem po zaslugi ošvrkali, da smo njegovo modrovanje verno ponovili.

Vendar pa ne bo odveč, ako dodamo še nekaj stvarnih pripomb in po pravkov.

Najprej kar se tiče duševnih delavcev. Mi priznavamo, da njihov položaj ni rožnat, ampak obupen, — čeprav je nad vsak dvom vzvišeno, da dr. Kokalj tu na tam, zlasti v pripombi glede rudarskega glavvarja, grdo pretirava. A to ni noben dokaz, da značijo te plače eksistenčni minimum, ki naj postane splošno veljavna norma. Zato se bodo uradniki dr. Kokalju sami najlepše zahvalili.

Drugič ni res, da bi se bile delavske plače dosedaj v resnici sploh kdaj zvišale. Kadar so se te plače za 25% zvišale, je narasla draginja istočasno za 50%. Delavske plače so postale tako nesorazmerno nizke.

Če hoče vzeti v roke dr. Kokaljeve številke in statistiko, bo lahko to na nešteti primerih ugotovil. Velika trgovska podjetja so izdajala pred vojno za osebno režijo 3 do 4% prodajnega blaga, danes izdajajo 2%, čisto pa tudi en procent in manj. Zasluzijo pa ta podjetja prej ko slej 20%.

Podobna bi bila slika naibzj iz vseh ostalih industrij, celo razapitih Trbovelj menda ni treba izvesti.

To sklepamo iz tega, da si tudi tam delavstvo ne more kupiti niti obleke. Pred vojno pa je hodilo za silo oblečeno okoli.

Pa še iz ene stvari se da nepobito sklepati, da je delovna sila pri nas silno cena. Francozi in Amerikanci so začeli izdelavati blago v naših tovarnah, tudi ako izdelke zopet izvažajo. To je vsekakor radi nizkih režij in cenih delavniš. Zato se

nam menda cenih tujih delavcev ni treba bati.

Naš trgovec in industrijec se izgovarjata radi druginje po krivici na delavstvo. Ona hočeta veliko zaslužiti, ker ima primanjkuje obratnega kapitala in ker se bojita kriz. Nima mo nič proti temu, če se s primerno organizacijo narodnega gospodarstva tem nedostatkom opomore. Odločno pa moramo ugovarjati proti poskusom, da bi se reševalo kapitalistično organizacijo gospodarstva na ta način, da bi se pritisnilo že itak gladno in golo delavstvo še bolj k tlom.

Cene baje padajo. Tako stoji vsaj v časopisih. Ne čuti se to še skoro nikjer. In če bi padale, — delavske plače se morajo itak najprej zvišati do tiste višine, da bodo nudile eksistenčni minimum. To se bo videlo na tem, da si bo lahko kupil delavec tu pa tam kako obleko in morda tudi kaj malega prihranil.

Ali je dr. Kokalj dosedaj še kaj takega videl?

Take članke bi lahko mirno prebrali, ko bi ne videli hudobca, ki tiči za tem, kar je g. doktor napisal.

Osoboljeni po trenutni desorganizaciji delavstva trobijo kapitalisti k napadu.

Dr. Kokalj pa pridiga delavstvu kot feldpater vojaškemu oddelku, ki je določen za klavnico. Ah, kako ljubimo take feldpatre in kako lepi so spomini na svete besede, ki so jih skrunili!

Za nas pa, prijatelji, velja v tem trenutku le ena beseda: Vsi na okope!

Čuda.

Reš se gode čuda! Meščanski časopisi, ki so se pred enim letom skoro topili v socializmu, so se v zadnjih dneh zagantali, kakor španjski bik v rdečo platno, v vse, kar je samo malo dišalo po njem. In zakaj to, gospoda? S tem ste vendar pokazali docela svojo goloto in priznali, da vas niti vojna ni ničesar naučila. Menda vendar uvidite, da tistih časov, kakor nekdanji več. Ne bo pomagalo, samo to, da ste si še bepe prebarvali; treba bo tudi znotraj malo prenoviti. Lepa nova barva se je v zadnjih dneh tudi popolnoma odlučila in se sedaj dobro topet vidi vsa prejšnja umazanija. Pomirite svoje bolne možgane, ki jih še vedno stresa črnorumen mrzlica. Socialisti vam je še vedno vzor za lopova, morilca in sploh za vse najslabše. Poglejte samo malo po svetu, a

dajte kakor do Šiške. Sami priznavate, da so današnje razmere nevzdržne, javkate in lamentirate, vozite se na potiskate naprej po istem tiru kakor nekdanji Voziček leze sedaj boli počasi naprej in ne bo dolgo, ko popolnoma obstane. Zato krenite še za časa na bolj zložno pot.

Vedno se z veseljem tolčete po svojih jugoslovanskih prsih, ne vidite pa nič. S ponosom grozite Italiji — o ironija — z Rusijo. Res je v tej edini je naš spas. Tega pa ne pomislite, da naj se razmere v Rusiji tako ali tako izpremenijo, carskih nagaik ne boste lizali. Pride čas, ko si bomo bratje gledali v oko. Tedaj pa boste morali obleči povrh črnih in belih srajč — če prav se sedaj še križate — vsaj kratke rdeče plavalne hlače.

Pristopajte k izobraževalni organizaciji „Svoboda“.

Ana Akimovna še ni slišala, da bi odvetnik prejel za praznike darove, zato je prišla sedaj v zadrego. Koliko naj mu da? A dati mora, zakaj on čaka, da si je gledal vanjo z ljubečimi očmi.

»Nemara je Nazarič pozabil,« je odvrnila. »A saj še ni prepozno, da to popravimo!«

Zdajci se je spomnila včerajšnjega poldruga tisočaka, ki je ležal sedaj v njeni spalnici na toaletni mizici. Ko je prinesla ta zopni denar in ga izročila odvetniku ter ga je on z malo brižno graciojo spustil v svoj prsi žep, se je vse izvršilo tako prijetno in naravno. Nepričakovana opozoritev na darilo in ta poldrugi tisočak, vse to je odvetniku pristojalo.

»Merci,« je dejal in ji poljubil prste.

Vstopil je Krilin, zaspanega, srečnega obraza, a že brez odlikovanj.

Z Lisevičem sta še nekoliko posedela, izpila vsak čašo čaja in se jela odpravljati k odhodu. Ana Akimovna je bila nekoliko zbegana. — Popolnoma je pozabila, kje lužbuje Krilin, ali mu mora dati denarja ali ne in ako mu ga mora, ali naj mu ga da sedaj, ali pošlje v kuverti.

»Kje je nameščen?« je šepetala Liseviču.

»Vrag vedi,« je zagodel odvetnik z nje.

Ana je preudarjala; ako je Krilin bival pri stricu in očetu in ju čislal, to ni bilo zastoni; očividno je izvrševal dobro delo na njun račun,

služeč na kakem dobrodelnem zavodu. Ko se je poslavljala od njega, mu je stisnila v rko 300 rubljev. On je najprej osupnil in trenotek molčal zrl vanjo, kakor bi ne razumel, a nato je odvrnil, kakor da se mu je posvetilo:

»A pobotnice, velenjena Ana Akimovna, vam ne morem izročiti pred novim letom!«

Lisevič je hudo oslabil in kolena so se mu šibila, ko mu je Mišeniško oblačil kožuh. Ko je stopal po stopnicah, je bil videti popolnoma onemogel in lasno je bilo, da zaspi, komaj sede v voz.

»Vaša ekscelencija,« je izmučeno omenil Krilin in obstal na stopnicah. »Ali ste že čutili, kakor da vas nevidna sila daljša, vleče vas, vleče in končno se izpremenite v najtanjšo nitko? Subjektivno se to izraža v nekem posebnem sladostnem občutku, ki ga ni možno z ničemer primerjati.«

Ana Akimovna je stojč vrhu stopnic videla, kako sta dala Mišeniški vsak po bankovcu. »Ne pozabita me!« Na svidenje!« je zaklicala in stekla v svojo spalnico.

Urno je pometala s seboj obleko, ki se ji je že priskutila, oblekla plašč in odhitela v pritičje. Ko je stopala na stopnicah, se je smejala in cepetala z nogami kakor paglavec. Silno se ji je hotelo porednosti.

(Dalje prih.)

LISTEK.

Ant. P. Čehov:

Babje carstvo.

(Poslovenil Fran Pogacnik.)

(Dalje)

Po dolgem uvodu, v katerem je mrgolelo besed, kakor demonsko sladostrastje, omrežje najfinejših živcev, samum, kristal itd., je končno pričel pripovedovati vsebino romana. Govoril ni več takoizumetnično, a zelo podrobno, navaajaloč na pamet cele popise in razgovore. Ob junakih romana se je navduševal in pri njih označevanju se je postavljaval v poze in menjava izraz in glas, kakor resničen igralec. Od vznihanja se je sedaj krotal v basu, sedaj smejal s tenkim glasom, tleskal z rokami in se grabil za glavo, kakor da mu to hoče raznesti. Ana Akimovna ga je vneto poslušala, da si je roman že čitala; odvetnikovo pripovedovanje se ji je zdele mnogo krasnejše in skladnejše kakor knjiga. Obratila je njeno zanimanje na razne finocice, jo opozarjal na posrečene izraze in globoke misli, a ona je videla le življenje, življenje in samo sebe, kakor da je sama junakinja romana. Dvigalo li je duha in med smehom in ploskanjem je mislila, da ne sme tako živeti, da ni treba živeti slabo, ako more živeti lepo. Spomnila se je svojih besed in misli pri obedu

in je bila ponosna nanje; ko se ji je v domišljiji pojavil Pimenov, se je vzradostila in zaželela je, da bi jo ljubil.

Ko je Lisevič končal svoje pripovedovanje, je sedel na divan.

»Kako ste lepa! Kako ste divna!« je začel čez nekaj časa s šibkim glasom, kakor bi bil bolan. »Mila moja, srečen sem, kadar sem v vaši bližini! In vendar, zakaj mi je 42 let, a ne 30? Najin okus se ne strinja; vi morate biti razvrtna, a jaz sem že davno preživel to fazo, hoče se mi najnežnejše ljubezni, enake solnčnemu žarku, ne materialne, to se pravi, s stališča ženske vaših let, sem že za v staro šaro.

Kakor je govoril, je ljubil Turgenjeva, pevca deviške ljubezni, čistosti, mladosti in otožne ruske narave; a deviške ljubezni ni ljubil, po značilnosti je po govorjenju kot nekaj abstraktnega, bivajočega zunaj delanskega življenja. Sedaj se je uverjal, da ljubi Ana Akimovno platonsko, idealno, daš sam ni vedel, kaj to pomeni. Tu se je počutil dobro, ugodno in toplo; Ana Akimovna se mu je zdela očarljiva in originalna; mislil je, da se imenuje prijetno občutje, vzbujeno po tej okolici, platonska ljubezen.

Naslonil se je s čelom na njeno roko in delal z glasom, s kakršnim se navadno laskajo malim otrokom:

»Dušica, zakaj ta kazen?«

»Kako? Kdaj?«

»Za praznike me niste osrečili z darilom.«

Sodrug Macdonald v Ljubljani.

Sodrug Macdonald, vodja mo-
gočne angleške delavske stranke
in član angleškega parlamenta je pozno
sinoči 27. maja prispejal v Ljubljano.
Pozdravljen odlični sodrug! Ponoči

je govoril s sodr. Prepeluhom ter
danes jutraj odpotoval v Beograd.
V nekaj dneh se vrne v Ljubljano,
kjer se hoče natančneje informirati
o naših razmerah.

Razkrinkani kapitalistični agrarni reformatorji.

Velik uspeh našega lista!

Naši čitatelji se še živo spomi-
njajo naših razkritij o pogodbi kapi-
talističnih družb, ki so hotele eks-
plozirati velikanske pragozde fi-
delkomisnega posestva kneza Auers-
perga na Kočevskem. Liberalne
družbe »Sava«, »Panonija« in kleri-
kalna »Gospodarska zveza« so
sklenile s knezom Auerspergom po-
godbo, glasom katere bi smele sekati
v njegovih velikanskih gozdovih les
15 let po strašno nizkih cenah. Da bi
bil dobiček večji, so si gospodje raz-
delili med seboj tudi njegove žage.
Kdo pa so te družbe? »Sava« je
družba par oseb, ki so že doslej ve-
likansko zaslužili, ne samo pri lesu,
temveč tudi pri spekulacijah s tuji
valutami. Sedež ima — v trgovski
in obrtni zbornici! Kako pride ta v
družbo lesnih eksploaterjev, nam ni
umljivo. Vedno smo mislili, da ima
trgovska in obrtna zbornica druge
naloge, kot pa to, da se njeni name-
ščenci bavijo direktno z lesno trgo-
vino. Prosimo pojasniti! »Panonija«
je kočevski milijonar Kaifež, finanč-
nik »Samostojne kmetijske stranke«
in steber liberalne stranke na Ko-

čevskem. »Gospodarska zveza« je
znana. Ona je predstavljateljica kleri-
kalnega združništva. V svojih zna-
nih člankih smo očitali klerikalni
stranki, da je svoje združništvo
prodala kapitalistom. »Slovenec« in
»Večerni List« sta imela drzno čelo,
da sta to pogodbo branila — v ime-
nu združne misli. Nazadnje je pri-
capital še »Slovenski Narod« in sra-
mežljivo branil to nemoralno pogod-
bo. Navajal je številčno vse tiste
uboge gozdne delavce in voznike kot
interesirane osebe!!!

Sedaj pa smo dobili obvestilo, da
je minister za agrarno reformo to
skandalozno pogodbo razveljavil.
Torej njihova vlada sama je spozna-
la, da je pogodba nemoralna in da ni
v skladu z namerami agrarne refor-
me! Kaj porečeta sedaj »Slovenec«
in »Večerni List«?

Da ni bilo »Napreja«, bi bilo slo-
vensko ljudstvo prikrašeno skozi 15
let za najmanj 136 milijonov kron
vsako leto.

Mi zahtevamo pravico in spošto-
vanje zakonov, ki jih je vspostavila
prva revolucionarna doba!

Dnevne vesti.

Kokalj in draginja.

Cela Ljubljana se smeje social-
nim načrtom Luigija Calcolta, — sa-
mo starejši gospodje okoli »Naroda«
se silno jezijo nad Lojzetom, ki jih
je spravil s svojim znamenitim član-
kom v tako blamažo. Poprej ga je
lomil Calco pod črto, da so se bralci
pritoževali, zdaj pa ga je polomil
nad črto kakor še nikoli. Delajo vse-
mogoče komentarje, — nekteri pra-
vijo celo, da jih je Calco nalašč »po-
tegnil« nad črto, ker jih pod črto ni
smel. Ti presneti Luigi Calco!

Nagrobni spomenik Jan. Ev. Kre-
ka se bo odkril v nedeljo 30. maja
ob 11. uri dopoldne na pokopališču
Sv. Križa. — Spomenik, delo doma-
čega kiparja Lojzeta Dolinarja iz
domačega marmornarja, predstavlja
dva orlaka, ki povešata ob grobu
glave od bridkosti nad predzgodno
smrtjo velikega moža, od bridkosti
nad ničemurno malenkostjo sedanjih
časov. Posebna vabila k temu odkri-
tju se ne bodo razpošilala; vabljeni
so vsi, vsa društva in korporacije.

Protič v Ljubljani. Včeraj se je
mudil v Ljubljani minister Protič.
Njegov obisk ni bil služben. Vendar
je pa obiskal deželnega predsednika
Brejca, si dal predstaviti poverjen-
ice in predstavilne trgovske in obrt-
ne zbornice. Obiskal je tudi ljublan-
ski grad. Škofa Jegliča in župana
dra. Tavčarja ni dobil doma. Danes,
v petek, se je odpeljal na Bled.

Policijsko ravnanje opozarja
na svoj razglas z dne 22. maja 1920.
št. 6471/Preds., po katerem morajo
vsi hišni posestniki, hišni oskrbniki
in drugi obvezanci za zglasitev sta-
novalcev takoj prevzeti na bližnjih
policijskih stražnicah tiskovine za
popisovanje prebivalstva ter jih toč-

no izpolniti, sicer bi zapadli strogi
kazni. To popisovanje je važno za
vsakega, ker bo tvorilo podlago pri
reklamaciji raznih volitev.

Ogrožena umetnost. Ker se je
dognalo, da nove državne takse
onemogočujejo razvoj našega umet-
niškega življenja, zahtevajo intere-
senti od ministrstva za prosveto, naj
pri ministrstvu za finance posreduje,
da bi se vsa državna gledališča,
umetniške prireditve in razstave
oprostile plačevanja takse, za kar se
navaja kot glavni razlog, da se umet-
niško življenje v Jugoslaviji vedno
bolj razvija in da so vsake omejitve
škodljive.

Cvetlični dan D.J.M. Pokrovitelj-
stvo cvetličnega dne, ki se bo vrši
dne 29. in 30. maja v prid strokovni
knjižnici Društva jugoslovanskih
medicincev v Ljubljani, je iz priljaz-
nosti prevzela ga. dr. Šerkova, so-
proga dekana medicinske fakultete
v Ljubljani.

Zahvala. Vsem sodrugom se za-
hvaljujem za iskrene čestitke ob
petindvajsetletnici njune poroke. —
Josip Sater, strojevodja južne želez-
nice.

Slov. Planinsko društvo nazna-
nja, da so odprti že sledeče plan-
inske postojanke: Jeseniška koča
pod Očlico, Valvazorjeva koča pod
Stolom, hotel »Zlatorog« ob Bohin-
skem jezeru, koča v Kamniški Bistri-
ci, koča na Kamniškem sedlu.

Kakšno bo letošnje poletje. Neka-
teri vremenski proroki sklepajo iz
tega, da smo zadnje dni imeli zelo
toplo, da naravnost vroče dneve, na
to, da bo bile letos precej vroče po-
letje. Vederemo.

Obsojeni tovarnar usnja. Zelo
tajno drže obsodbo v zadevi kopicen-
ja usnja, katerega so našli v Trži-
ču pri tovarnarju inž. Karolu Pol-
laku. Tam so zaplenili okoli 7 mi-

lijonov cenjene zaloge usnja in kož.
Kakor izveemo, je okrajno glavarstvo
v Kranju obsodilo tovarnarja inž.
Karola Pollaka na 20.000 K globe, 4
mesece zapora in v zaplembo vseh
zalog usnja. Gotovi gospodje že pri-
tiskajo kljuko tudi v Beogradu, da
zadeyo spravijo s sveta. Gospodje
okoli »Zveze industrijev« napenjajo
vse sile, da rešijo »rodoljuba« Pol-
laka.

Pred porotno razpravo pobegnil.
Za včeraj ob 9. dop. je bila določe-
na porotna razprava proti vlomilcem
v Ranzingerjevo skladišče na južnem
kolodvoru. Velika porotna razprava
na dvorana se je izpremenila v veli-
ko sejmico. Prinesli so v dvorano
velik zaboj, iz njega so izločili po-
tem po treh mizah raznovrstne
predmete kot v kakem bazarju. Pri-
četkom razprave pa je nadsvetnik
Fr. Vederjak naznanil, da je spob-
toženi, v preiskovalnem zaporu se
nahajajoči Rafael Giolis, slaščičar,
rodom iz Leskovca pri Krškem, po-
pihal iz justične palače. Giolisu se je
prejšnji dan dopoldne nudila zelo
ugodna prilika za beg. Izbral je to
prijetno priliko in brez dovolje-
nja sodne oblasti zapustil veliko pa-
lačo.

Zaradi veriženja z moko in navi-
janja cen je bil na uradu zoper ve-
rižnike obsojen Slavko Planinšek na
20.000 K globe ter pet mesecev
zapora. To sodbo je kazenski se-
nat odseka za prehrano potrdil.

Slavko Planinšek je nedavno
zasnoval premeteno spekulacijo z
moko, kar na vagone. Odpeljal se
je v Belgrad k »Centralni upravi«
ter se tam predstavil za pooblašče-
nega zastopnika »Trboveljske pre-
mogokopne družbe«. Kot tak je z
upravo sklenil za Trboveljsko druž-
bo »zaključak za 10 vagonov braš-
na« in sicer 7 vagonov bele moke
št. 0 po 10 K in 3 vagone krušne mo-
ke po 8 K. Ta moka je bila njemu za
Trboveljsko p. d. nakazana direktno
iz Majdičevega mlinarstva v Kranju. Iz
Beograda se je spekulat odpravil v
Ljubljano do Trboveljske premo-
gokopne družbe ter sklenil z njo kup-
čijo za 5 vagonov bele moke po 12
K in 3 vagone krušne po 9 K.

Pozneje se je odpeljal v Trbovje,
kjer je sklenil z družbinim vodstvom
kupčijo za 7 vagonov bele moke,
krušno moko pa je prodal »Delav-
skemu konsumnemu društvu v Šiški
za 9 K 50 vin. Po sklenjenih kupčijah
se je spekulat Slavko Planinšek
odpravil v Kranj do Majdiča, da di-
spozira na podlagi sklepov in naka-
zil z vagoni moke. Zanimivo je pri
tem, da je Planinšek prodal Trbo-
veljski družbi ono njej že nakazano
belo moko, ki je bila takorekoč njena
last. Merodajne oblasti so bile opo-
zorjene na spekulacije tega moža.
Urad zoper verižnike ga je aretirjal
in obsodil zaradi veriženja in navi-
janja cen na pet mesecev zapora in 20
tisoč kron globe. Hkratu so ga iz-
ročili državnemu pravdniku v na-
daljno kazensko preiskavo. Kazenski
senat odseka za prehrano je potrdil
gorenjo sodbo.

Neki tihotapec Jože Trampuš
je bil aretovan od nekega organa
protiveržniškega urada, ker je imel
poln nahrbtnik tobaka. Slediti je
moral organu. — Potoma pa je
tihotapec — Jože Trampuš iz Štija-
ke, pri Sežani — ponudil organu 2
bankovca po 400 K s prošnjo, naj ga
izpusti. Organ je vzel denar, toda ti-
hotapca odvedel na urad. Tam so mu

zaplenili tobak, mu naložili globo 500
kron in 14 dni zapora ter ga povrhu
še izročili državnemu pravdniku.

Pri poštnem uradu Vetrinj se je
otvorila 5. maja t. l. telefonska cen-
trala z javno govornico.

Za slepo deco je daroval g. Fr.
Manko iz Strače vasi pri Ljutomeru
vsoto 200 K povodom izstopa iz
službe zavoda. — Neimenovani go-
spod trnovskega predmestja je da-
roval znesek 20 K. Srčna hvala!
Prosimo posnemajte!

Za rešilni avtomobil nabirajo me-
ščani v Mariboru. Zbrali so v ta na-
men že do 25.000 K.

Društvo zasebnega uradništva
Slovenije izreka vsem darovalcem
in zavodom za blagohotne prispevke
v svrhu podpore materi našega biv-
šega člana g. Antona Cveta tem po-
tom najiskrenejšo zahvalo. Zbirka
znaša 6074 K 50 vin, ki so bile izro-
čene svojemu namenu.

V delo se sprejmejo: gozdni de-
lavci, poljski delavci in delavke,
hlapci, dekle, kuharice, služkinje,
mizarji, vajenci razne stroke, drvar-
ji, dninarji in dninarice, oglarji, konj-
ski hlapci itd.

Novice.

Kopalnice Lipik. Te dni je bil
predložen ministrskemu svetu v re-
šitev predlog ministrstva za narod-
no zdravje, naj se kopalnice Lipik
podržavi z odkupom od sedanjih la-
stnikov.

Bivši osješki podžupan Kor-
dač (komunist), ki je bil nedavno za-
prt in izročen sodnemu stolu v No-
vem Sadu, je bil 26. t. m. izpuščen
na svobodo ter se je vrnil v Osješk.

Osješki mesarji so sklenili, da
znižajo cene mesa za 5 kron pri kg.
kar utemeljujejo s tem, da so cene
živini padle, vsled česar so tudi sami
primorani, znižati cene mesa.

Strog stražnik. V Sarajevu je
ustavil policaj v zamazano delavni-
ško obleko oblečenega delavca ter
mu prepovedal hoditi po trotoarju,
da ne zamaže kake fine oblečene
gospo ali gospodičine!

Po domače! V »Slogi« iz Beč-
kerekita čitamo: Dne 14. t. m. je po
zapisnici poklical tukajšnji novi okr.
glavar k sebi svoje uradnike in na-
stavnice. Tu jim je povedal, da za-
hteva od ljudstva, da se mu za nje-
govo službovanje da dva konja s ko-
čijama ali pa 100.000 kron. Prednik
njegov je delal še lepše. Občina mu je
na svoje stroške morala rediti mno-
goštevilne prašiče, ki jih je ta potem
za mazen denar prodal. Res prav,
po domače znajo radikalni veljaki
— tam doli na jugu bogateji in iz-
rabljati brezpravne mase! Prav
srednjeveške fevdalske!

Razbojnik v Srbiji, hajduki so
ubili te dni nekega okrožnega gla-
varja in mu odvzeli vse državni de-
nar, ki ga je imel s seboj. Zasedova-
nje razbojnikov je v Srbiji zelo otež-
kočeno, ker so baje varnostni organi
zelo korumpirani od srbskih strank.

Takoj po poroki pobegnil od
žene. V okraju Sinj v Dalmaciji se je
poročil mlad par. Mož, ki si je pože-
lel samo denarja, je, ko je prejel po
poroki iz rok nevestinega očeta
mного denarja in doto, takoj pobeg-
nil. Policija ga je našla in ga zaprla.
Žena ne mara ničesar slišati o njem
in pravi, da bi poroka ne smela biti
veljavna.

Kavarniški pretepači. V Bije-
lem polju v Srbiji so se 19. t. m. v

Dr. Josip Cir. Oblak.

Ni nisi bene?

(»Dom in Svet«, Cankar in
dr. Tavčar.)
(Konec.)

IX.

Kot 24letni mladenič je Cankar
zapisal, »da za tiste breznačelne po-
litične boje ni potrebno ne talenta
ne posebnega poguma, in da vsak
paglavac postane lahko politični pr-
vak češ, vsaj je tudi vsakemu »an-
alfabetu na razpolago gnojnice do-
volj, da jo razlije nad prvimi kapla-
nom...« A v istem pismu povdarja
isti Cankar proti bratu-duhovniku
tudi potrebo »svebodnimiselnih stran-
ke, ki bi slonela na resničnih potre-
bah naroda.« Kdo bi si torej upal tr-
diti, da je bil Cankar tudi glede po-
litičnega prepričanja in svetovnega
naziranja neznačaj?

Drugi »recenzent« zopet pravi,
da je bil »der verneinende Geist«.
— Cankar je res marsikaj zanikal.
Bile so tudi razmere po tem... Zla-
sti je zanikal sušersčijanstvo in li-
cemerstvo...

Nisem mislil, da bo treba pisati k
obavljeni korespondenci ravno tak
komentar in podati pojasnila voči-
gled tedanjih razmer, od katerih še

vendar ni poteklo toliko časa, da bi
jih pozabili...

Ko sem bral »Dom in Svetovo«
število, in pozneje videl, da je celo
tak mož kakor dr. Tavčar umeval in
presojal po tistih pismih: Cankarja
tako, kakor ga je, se mi je zdelo po-
trebno, da malo posvetim v tisto do-
bo, v kateri je Cankar živel. Iz te
»gnile dobe« je prišel le »vsled svoje
velike moralne notranje sile nepo-
kvarjen in velik...«

V veliki zadregi sem, ako naj bi
izrekel sodbo, čegar greh je večji,
ali tistega, ki je tista pisma, ki so
dvignila toliko prahu, priobčil, ali ti-
stega, ki je ta pisma tako čudno tol-
mačil.

Pač pa imam pri tem tudi še utis,
kakor da se je dr. Tavčar, »ko je
hotel braniti — tisto dobo in je
»brani« Funtko in Aškercu, — po
svoji stari navadi se tudi malo — sir-
venia verbo — obregnil ob Cankar-
ja literata, češ: mojster je bil le v
črticah, dočim bodo njegova »ve-
lika dela prišla pozneje le maloko-
mu v roke, to se pravi z drugimi
besedami, da so obsojena — poza-
bi!! Neverjetna trditve!! Glede nje-
govih črtic o njegovih materi pa
čudno hladno pristavlja, češ »pro-
slaviti« jo je in tudi to človeku dob-

ro de, da je »neka (sic!) materine-
ga srca prišlo tudi na njega«... Si-
cer pa: kdo ni imel, kar nas je rodi-
la kmečka koča, take matere! Da g.
dr. Tavčar teh besed rajše ni zapi-
sal!...

To me sicer z ozirom na kritiko
dr. Tavčarja o »Otoku« ni presene-
tilo, a sem glede pavšalnega kritizir-
anja Cankarja že povedal svoje
misli v odgovoru dr. Pantarju, aa-
teremu pa takega bagateliziranja
pač ne morem očitati. Ne rečem, —
tudi Emil Leon v svojem »Cvetju v
jeseni« omenja svojo mater ter se
njemu grobu približuje z ljube-
nijo in spoštovanjem, toda to, kar je
napisal Cankar o svoji materi, je ne-
kak tako umetniško in po plemenito-
sti čuvstvovanja tako vzvišene, da
stoji in bo morda tako ostalo ne-
dosežno v naši literaturi. To je pra-
va apoteoza materine in sinova lju-
bezni.

Cankar je postavil svo-
ji materi in vsem mate-
ram na svetu spomenik,
ki sega do neba. Tako ni
pisal o svoji materi še
nobeden slovenski pes-
nik in pisatelj.

Tisti Cankar, ki je pisal tudi
»Firbec«, ob čegar branju se je ka-

lilo dr. Tavčarju oko, pa je poleg
takih mojstrskih črtic zapustil tudi
velika nesmrtna mojsterska dela,
kakor so »Križ na gori«, »Za kri-
žem«, »Hlapec Jernej«, »Na klancu«
in tako dalje, — dela, ki bodo žive-
la, dokler bo živel jugoslovanski na-
rod. In marsikomu, ki jih je bral, se
je »kalilo oko«, in vsi ti in oni so
prepričani, da takih stvari ni mogla
pisati surova duša, kateri je sicer
ostalo nekaj — materinskega srca.

Zato pa je za Cankarja tisto ge-
slo »De mortuis nil nisi bene« čisto
odveč, kajti to more priti v prid le
raznim grešnikom, katerih je najti
zlasti mnogo med politiki...

Seveda je tisto načelo jako prak-
tično za gospode, — čisto v smislu
znanega voščila: »Vse dobro na
zemlji, po smrti pa — sveta nebe-
sa«, ali z drugimi besedami: Dokler
si živ, se ne sme pisati o tebi nič
slabega in priobčevati nobenih za-
sebnih pisem, če je v njih kaj žalj-
vega za te, in zato, — ker si živ. Po
smrti pa itak velja: »nil nisi bene«!

Razumem. Samo škoda, da ta-
kih zavarovalnic še nimamo, ki bi
nam zagurale, da pri življenju in
po smrti na vse strani dober sloves.
Imela bi pač zlasti med politiki, ki
so večkrat veliki grešniki pred Bo-

gom in pred ljudmi, dosti »odjemal-
cev«...

Ob tej priliki čutim potrebo, da
pojasnim nekatere opazke glede dr.
Prijetljive knjige, katero sem ome-
njaj, in to zato, da ne storim ome-
mur krivice, tudi nevede. Citiral sem
nekatera pisma Levčeva z izrecno
pripombo, da se morda v nebištev-
nih podrobnostih motim, ker nisem
v položaju podrobno predelati obšir-
no knjigo, katere bistvena vsebina
mi je pa dobro v spominu. Le to
dobro vem, da je Levčev eden izmed
tistih, ki je neusmiljeno udrihal po
gotovih takratnih politikujocih in
nepolitikujocih značajih... Z eno
besedo: slekel jih je z bolj ali manj
»nespodobnimi« besedami, ki izdajo
več kot kaka očita psovka, ki je
končno vendar le — psovka... In
to je še hujše... Zato je moje po-
jasnilo pravzaprav odveč, — podano
pa je zato, da se ne bo kdo lovil za
kako besedo ter se okoli nje osredo-
točili prezirajoč in prikrivajoč bolj
ali manj grenko — bistvo in jedro...

Naj se smatra te članke kakor
koli. Jaz sem jih spisal v dobrem
prepričanju, da nisem hotel s tem
nič nepoštenega, in da sem se držal
Levčevega načela: odkrito in
pošteno o poštenih stvareh. Zaje-

neki kavarni po krivdi okrajnega glavarja Terića tako stegli, da je tepež končal z ubojem poročnika Oljakovića in šefa okrajne žandarmerije Vuleta Radovića. Več jih je zelo težko ranjenih.

— Draginja na Reki. Cena mesa na Reki je 80 K za 1 kg.

— Tragljen zakon. Na Dunaju je dne 21. t. m. zadavil iz ljubosumnosti mlad kapelnik Umlauf svojo 20 letno ženo po — treh tednih zakona, sam pa se je utopil.

— Avstrijski otroci na Angleško. Dne 20. t. m. je odšlo na Angleško 500 avstrijskih otrok v oskrbo. Ostanejo na Angleškem eno leto.

Vsed eksplozije treskavega zrakavca v rudniku Barruelos sta bila ubita dva delavca, 20 pa hudo ranjenih.

— 63.665 nemških otrok iz Nemške Avstrije je po uradnih podatkih v tujini, kjer žive od milosti dobrih ljudi (v Švici, v Italiji, na Švedskem).

— Kolegij Carnegieve ustanove, ki ji je smoter ukrepitev miru, je sklenil, odmeniti 500.000 dolarjev za obnovo razdejanih pokrajin v Franciji, Belgiji in Srbiji, 100.000 dolarjev pa za obnovo bibliotek v Louvnu (Loewen).

— Zveza uradnikov na Francoskem, ki obsega 65 organizacij raznih uradnikov, je s 193 proti 30 glasovom sklenila pridružiti se splošni delavski zvezi: 75 članov ni glasovalo.

— Francoski senat je sprejel davek za samce.

— Zdravilo proti kačjemu pliku je iznašel zdravnik dr. Miranda v Braziliji. Zdravilo obstoja iz ekstrakta neke brazilske rastline, ki jo imenujejo assacu. Poizkusi so pokazali, da je zdravilo delovalo zelo zanesljivo, tudi še takrat, ko se je strup razlezel že po človeški krvi.

Kultura.

Nove knjige: V založbi Tiskovne zadruge je izšla knjiga: Anton Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov, Slovenov, II. del, 1. snopič. Knjiga se nanaša na Tiskovni zadrugi v Ljubljani roča v letu 21 K. — Drugi snopič II. dela izide začetkom junija. — V založbi Jugoslovanske knjigarnice pa so izšle te knjige: Anton Melik: Zgodovina srednjega veka za nižje razrede srednjih in nižjih sorodnih šol, 24 K z doklado. (Ta učna knjiga je sestavljena zelo spretno in s posebnim oziranjem na zgodovino Jugoslovancev in sploh Slovanov). — Fran Bradáč: Grška vadnica (K 28,90 z doklado), praktično sestavljena učna knjiga z vzgledi iz zgodovinskih, filozofičnih spisov plasične grške dobe in svetopisemskih originalov, ter z besednjakom; — Dr. A. Gosar: Narodnogosp. arski eseji 7 K 20 vin.; — R. Tagore: Povestice (prevod) 9 K 60 vin.; Stanko Premrl: Cerkevna pesmarica (nabožne pesmi za mladino) 7 K 20 vin.; — Marija Remec: Varčna kuharica (zbirka navodil za pripravo okusnih in tehničnih jedil s skromnimi sredstvi, lepo vezana, drugi pomnoženi natis) 36 K; — Fran Levstik: Poezije I., priredil in uredil Cvetko Golar. Cena 9 K 60 vin. (Cvetko Golar je zbral v tej knjigi 58 po vsebini in obliki najboljših Levstikovih pesmi in pridelal je še zanimivo življenjepisno črtico Frana Levstika). Vse te knjige so prirečene v lepih oblikah, na dobrem papirju in okusni vezavi. Knjige pri-

poročamo, predvsem one znanstvene in leposlovne vsebine.

Slovensko planinsko društvo bo zopet začelo izdajati »Planinski Vestnik«. Izhajal bo desetkrat na leto in sicer mesečno na eni pol. Naročnina K 40.— celoletno.

Predsedstvo I. jugoslov. citrarskega kluba »Favorit« se nahaja v Ljubljani, Tabor 5. Pojasnila se izda ustmeno vsakemu, vsaki dan c. 3—4 in pol 7. do pol 8. ure zvečer. Ustanovitev zasleduje smoter, da se naš narodni, vse priljubljeni instrument vzgaja in povzdigne. Vsak, kdor še danes ne pozna tega govornika čuvstev, bode razumel, da človeku tudi ta instrument raztolmači lhtenje in veselje in glasovih strun. Treba pa je vztrajnosti od igralcev, da se z vso dušo udajo tem strnam, katerih glas ne zaostaja drugim tolmačem človeškega čutja na nobenem odru duševne omike in umetnosti. Opozarjajo se tedaj člani in ljubitelji citrarske srune, da vztrajajo in da ne popuste, temveč povzdignejo stare slovenske glasove citer, ter da se iste negujejo. K.

Jugoslovenska Obnova Nilva. V ravnokar izšli 13. številki prinaša več aktualnih razprav o ustavi, o naši trgovinski politiki, o nemškem jeziku na trgovskih visokih šolah itd. Stevilka stane 1 din. ali 4 K.

Pevci! V družbi, na izletih bi radi zapeli lepo pesem. Starih, velikih pesmaric ne morete nositi seboj, zato praktični potrebi zelo vstreza Mala pesmarica, ki na lepem papirju tiskana in v žepni obliki prirejena, objavlja najlepše in najpopularnejše moške zборе, kvartete. Cena posameznih zvezkov je zelo nizka, izvod stane le 1 K. Naroča se v Zvezni knjigarni, Marijin trg, Ljubljana.

Iz stranke.

Nogometna tekma med »Svobodo«, Celje in »Svobodo«, Ljubljana se bo vršila v nedeljo, dne 30. t. m. v Celju.

Lesni delavci v Osijeku izpri. Iz Osjeka nam organizirani lesni delavci poročajo, da so mojstri izpri lesne delavce. Mizarje, strojne delavce kot tapetnike pozivljamo, da pod nikakim pogojem ne sprejmejo dela v Osijeku. O poteku boja bomo poročali. Predsedstvo lesnih delavcev.

IZPREMEMBA VOZNEGA REDA NA JUŽNI ŽELEZNICI.

Pričenši s 5. junijem vozita na progi Maribor—Spilje—Ljutomer poleg sedanjih rednih vlakov še nastopna osebna vlaka: Vlak št. 52-1863 odhod iz Maribora ob 16.47, prihod v Ljutomer ob 19.52, in vlak št. 1826-53 odhod iz Ljutomerja ob 17.31, prihod v Maribor ob 20.46. Nadalje vozijo na progi Grobelno Rogatec od 5. junija nadalje vlaki: Mešani vlak št. 2901 odhod iz Grobelna ob 7.50, prihod v Rogatec ob 9.12, mešani vlak št. 2903 odhod iz Grobelna ob 13.50, prihod v Rogatec ob 15.17, mešani vlak št. 2905 odhod iz Grobelna ob 19.10, prihod v Rogatec ob 20.24. V nasprotni smeri vozijo: Mešani vlak št. 2902 odhod iz Rogatec ob 5.16, prihod v Grobelno ob 6.38, mešani vlak št. 2904 odhod iz Rogatec ob 10.17, prihod v Grobelno ob 11.42, mešani vlak št. 2906 odhod iz Rogatec ob 16.40, prihod v Grobelno ob 18.10. Vsi ti vlaki imajo zvezo v vlaki

na glavni progi Maribor—Ljubljana. Od 5. junija nadalje bo vozil tovorni vlak št. 813 tudi potnike iz Celja do Zidanega mosta. Odhod iz Celja ob 7.27, prihod v Zidani most ob 8.20. Ta vlak je za izletnike, zlasti za posetnike Rimskih Toplic, izredno ugoden.

Najnovejša poročila.

(Vesti I.D.U.)

ČEHOSLOVAŠKA NARODNA SKUPŠČINA.

Praga, 26. Prvo izvoljeno narodno skupščino je danes otvoril ministrski predsednik Tusar v prostorih bivšega »Rudolfina«. Zbornica in tribune so bile goste zasedene. Ko so se izvršile formalitete in so poslanci podali zaobljubo, je sledila volitev predsednika poslanske zbornice. Izvoljen je bil dosedanji predsednik Tomašek z 268 glasovi od 281 oddanih glasov. Po zaobljubi in kratkem nagovoru, v katerem je predsednik pozval poslance brez razlike strank k sodelovanju, se je seja prekinila. Ko je bila zopet odprta, so bili izvoljeni štirje namestniki predsednika, in sicer socijalni demokrat Soukup, nemški socijalni demokrat dr. Czech, narodni socijalist Klefča in agrarec prof. Horaček. Nato je bila seja zaključena. Pri volitvi predsednika so Nemci glasovali za Tomaška, a Madžari so oddali prazne glasovnice.

MILLERAND O ZDRUŽITVI AVSTRIJE Z NEMČIJO.

Pariz, 27. V debati o st. germain-ski mirovni pogodbi v zbornici se je razmotrivalo tudi vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji ali združitve obeh držav. Ministrski predsednik Millerand je izjavil, da se more o tem vprašanju le tedaj razmotrivati, ako zveza narodov to soglasno odobrava. Na ta način združitve ni mogoča brez privoljenja Francije.

DESCHANEL.

Pariz, 27. maja. Kakor poroča »Echo de Paris«, odpotuje predsednik Deschanel v Rambouillet, da se tam ukrepi; v Rambouilletu ostane približno dva tedna. Sicer pa je skoraj gotovo, da bo moral do srede poletja popolnoma počivati. Deschanel večer ni mogel prisostvovati ministrskemu svetu in ni mogel niti ministrskega predsednika Milleranda sprejeti. Vse audienice pri njem so odpovedane. (Pred par dnevi je namreč ponesrečil. Padel je z vlakom.)

SPOPADI V VALENCIJI.

Valencia, 26. Včeraj je prišlo takaj do spopadov med demonstranti in orožništvom. En orožnik je bil ustreljen. V neki kavarni je eksplozirala bomba, vsled česar je bilo 11 oseb težko ranjenih. Bomba je povzročila mnogo škode.

STAVKA NA ŠPANSKEM.

Madrid, 27. Iz San Sebastianja javljajo, da se je stavka razširila na vso pokrajino. Civilni guverner je odredil, da se zapre Ljudski dom.

AMERIŠKI SENAT.

Washington, 27. Senat je sprejel zahtevane kredite za vojsko v znesku 415.919.000 dolarjev. Zakon se bo predložil skupni seji obeh zbornic.

ku, sem zamolčal... Kadar zasije skozi okno privrkat pomladanskega solnce, je moje srce kakor oprano in očiščeno. Kje sovraštvo, kje bridkost in klaverno zdihovanje? Zarja, ubi me, ne mored objem me!

V obnem jutru, kakr skozi prosoten pajčolan gledam daleč pod seboj sinje polhovgrško pogorje: in tam zadrž na levi je Vrhnika — moja zibel, mati in mladost. Zdi se mi, da vidim belo sveto Trojico, kako se tiho smehlja pod jutranjim solncem; zdi se mi celo, da slišim zamolklo pesem svetega Pavla. Vse kar je bilo grenkega in temnega, je umrlo; kar je bilo sladkega in svetlega, se je drugič porodilo v meni in bo v meni ostalo, neumrljivo, večno v vesolstvu, kakor moja duša sama... Močnejša je moja v lepoti in sreči; pomajlena volja, nego čas in sodba njegova...

Kadar napoč tisti dan, bo prerojeni narod pobral iz blata ubogo pohojeno krizantemo, očistil jo bo, ter jo shranil s hvaležnim spoštovanjem — za spomin na grenkolepo preteklost.

Na enem tistih tenkih belih lističev bo zapisano moje ime.

Gospodarstvo.

— Finančni položaj Jugoslavije. V pismu, ki ga je minister financ, dr. Janković, predložil regentu, kjer govori o potrebi uvedbe zakona na volne dobičke, je zapisano: Finančni položaj se je žal poslabšal. Budgetski deficit, ki je bil predviden v budgetu za tekoče leto 1919/20. z 834 milijoni din., znaša že 1.750.000.000 dinarjev. Od 2.200.000 dinarjev dnevnega deficita smo prišli na 5 milijonski dnevni deficit. Ker se budgetsko leto završi v dveh mesecih, to leto budgetskega deficita ne bo mogoče ozdraviti in se torej deficit avtomatično prenese tudi v to leto.

— O letošnji letini. Ministrstvo za agrarno reformo javlja: Konstatira se: 1. Z zimsko setvijo je bilo letos posejane manj zemlje kakor drugič; in sicer zaradi deževne jeseni in ker je koroza pozno dozorela. 2. Spomladanska setev je večja kot sicer, in sicer vsled ugodnega vremena. 3. Dosedaj je posejana že skoro vsa zemlja in je posebno v Bosni in Hercegovini letos zemlja obdelana v izmeri, kakor še ne dosele. Setev vrlo dobro napreduje in se je nadejati dobre žetve.

— Nov premogovnik so izsledili blizu Sinja v Dalmaciji. Fna žila je 2 metra debela, druga plast pa meri 12 metrov in se razteza od Sinja do Trilja, t. j. približno 10 kilometrov v daljavi. Premog je dobre kakovosti in obeta mnogo dobička in gospodarskega procvita en le za Sinj, ampak tudi za ostalo Dalmacijo.

— Prodaja zaplenjenih konj. V soboto, dne 29. majnika se bodo probosto prodala na Zelenei hribu ob Dolenjskem kolodvoru dva zaplenjena konja potom javne dražbe. Pričetek dražbe ob 4. uri popoldan.

— Finančno stanje republike Poljske. Koncem aprila t. l. je poljski finančni minister Grabowski poročal v parlamentu, da ima Poljska 47 milijard mark deficita. (Na Poljskem so tele valute: avstrijske krole, nemške okupacijske marke, ruski rubli in poljske marke). Ta deficit namerava poljska vlada pokriti s prisilnim posojilom. Finančno stanje je na Poljskem, kakor razvidno, zelo slabo, izdatki rastejo posebno še v zadnjem času zaradi vojne z boljseviki.

— Agrarna reforma v Grški. Grški parlament je določil, da se razdelijo vsa posestva, ki presegajo 100 hektarjev, med stromašno prebivalstvo. Razdelitev se bo izvršila pod nadzorstvom posebne državne komisije.

— Cene v Ameriki. Cene živil v Ameriki vedno rastejo. Cene žita se bodo baje dvignile za 60%, cene blaga za obleke in drugih potrebščin pa nasprotno rapidno padajo. Padle so že za 20%.

Sklad za svoje padlih žrtv.

Do sedaj izkazana darila 14 107 kron 5 vin.; nadalje so darovali:

Nabral sodr. Kari Salomon, Prevajalec: Karl in Just Salomon 20 K, Pirc Jožef 10 K, Sipek Andr. 10 K, Ankele Karl 10 K, Bilardna partija 6 K, Toller Aleks. 4 K, Petraj Andr. 4 K, Škof Jurij 4 K, 10 neimenovanih skupaj 53 K, Skras Engelbert 5 K, Kiern 4 K, Schober Adolf 4 K, Witternig 5 K, Pasterk Ivan 5 K, Gotovnik Lovr. 4 K, Komar 5 K, Peteln 5 K, Ruprecht 10 K, Tupinger 2 K, Bretnegger 2 K, Schuhmach Peter 2 K, Dečko Paul 2 K, Logar 2 K, Puckl Fl. 5 K, Zravja Fr. 20 K, Kosnek 5 K, Primožič M. 5 K, Kanduč 2 K, Stepienski 4 K, Gerdej 2 K, Pušnik 2 K, Miklin 4 K, Plauc Mih. 10 K, Potočnik 16 K, Rečar 2 K, Silbija Ivan 20 K, Ambrožič H. 10 K, Kreačič Ivan 10 K, Matjašič Ivan 8 kron, Slatner Franc 20 K, Perkman Jože 5 K, Lupšina Jože 20 K, Sollner Alojzij 4 K, Golubič Slavka 10 kron, Kralj Andrej 10 K. Vrezovlig

Julij 6 K, Bombek Oosl. 10 K, Rožič Ivan 10 K, Kop Leon. 6 K, Kern gostiln. 5 K, Radonovič Miha 10 K, Miklavžina Gašper 10 K, Deržič 3 kron, Kop Franc 10 K, Gorjup 10 K, Deljin Herman 5 K, Kosmač Jernej 5 K; v skupnem znesku 14.573 K 5 vin.

Poslano.*

Na naslov policijskega ravnateljstva SHS v Ljubljani.

Poročilo dnevnika »Jugoslavija« z dne 23. aprila 1920 »Aretacija železničarjev« se glasi:

»Tekom zadnjih dni je bilo aretiranih večje število železničarjev, proti katerim bo uvedlo državno pravdnštvo kazensko preiskavo. Tako je bil včeraj aretirani strojevodja drž. železnice Ivan Ošaben radi nevarne grožnje. Ošaben je grozil ženi strojevodje Breskvarja, da jo ubije, ker je njen mož peljal prvi vlak proti Jesenicam.«

Kakor je preiskava dokazala je bila ta ovadba s tako vsebino popolnoma iz trte izvitva in to od ljubljanske policije, in sicer v ta namen, da se je mogla aretacija izvršiti. Ni bilo za aretacija nobenega tehtnega vzroka, marveč poslužilo se je laži in obrekovanja.

Iz postopanja ljubljanske policije v moji zadevi je razvidno, da ji ne gre za to, koliko je na vsem resnice, pač pa za to, da se pripravi nedolžnega v škodo in ob dobro ime.

Podpisani Ivan Ošaben tukaj najodločneje javno protestiram proti tej laži in temu obrekovanju ljubljanske policije ter zahtevam, da te laži v vseh onih časopisih, ki so me sramotili, v moje zadoščenje javno prekliče.

V Ljubljani, dne 21. maja 1920.

Ivan Ošaben, strojevodja drž. železnice.

Poslano.*

Ker sem na javnem shodu v Sp. Šiški nehoti zoper novoizvoljene zaupnike aprovizacije drž. železnice izgovoril žaljive besede, izjavljam, da te preključem.

Oswald Iv.

zavirač drž. železnice.

* Za vsebino je uredništvo odgovorno le v smislu tisk. zakona.

Knjižnica dnevnika »Naprej«.

II izšla je druga izdaja!!

Komunističnega manifesta.

Spisala Marx in Engels.

Cena 3 K, s poštnino 2-40 K. Naroča se v upravljalstvu »Napreja«, Ljubljana, Františkanska ulica 6/1. Priporočila se, da se denar za brošuro pošlje naprej radi nepotrebnih poštnih stroškov. V tisku je: »Eno leto v narodnem predstavništvu«. Govoril in interpelacije sodr. Antona Kristana.

Mučil Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih. Malo Fellerjevga pravega Elza-fluida, in odpravljene so bolečine! 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 36 K. Fellerjev Elza mentolni črtik, en komad 4 K. Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 18 K. — Pravi balsam 12 steklenic 36 K. — Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 15 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 252 (Hrvaško).

—C— 930

Izdatelj Ivan Milnar.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je naš ljubljani oče

JAKOB SUŠNIK

kovač v Globočnikovi želežarni

v 70. letu svoje starosti danes ob 6. uri zjutraj preminul. Pogreb blagega pokojnika se vrši v soboto 29. t. m. ob 16. uri iz Karlovske zemlje (Hanaška cesta št. 10) na pokopališče k sv. Križu.

Časten mu spomin!

Ljubljana, 27. maja 1920.

Žalujoča rodina Sušnik.

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v. Ljubljani

naznanja, da je kar najmodernejše opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do najpreprostejše vrste.

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmožne tiskarne v Mariboru.

92

Zaloga novih raznovrstnih dvokoles z najboljšo pnevmatiko, posebej plašče, zračna črva in vsakovrstni deli za dvokolesa in razne stroje. — Vzamejo se tudi stara dvokolesa in stroji v račun. 623

F. B., trgovina z raznimi stroji, LJUBLJANA, Stari trg 28.

Priporočamo:

JOSIP JUG

stavbeni - pohištveni
pleskar in ličar

LJUBLJANA

Rimska cesta 16.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1.

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije
:: najkulantneje. ::

SPREJEMA: Vloge na knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

KUPUJE in PRODAJA: devize, valute, efekte itd.

ESKONTIRA: menice, terjatve, fakture

DAJE: kredite in predjume na blago, efekte itd.

IZDAJA: akreditive na vsa tu in inozemska mesta.

POSPESUJE: trgovino, industrijo ter uvoz in izvoz.

Brzjavlj: ESKOMPTNA.

Int. telefon št. 146.

Konkurenčne cene!

Samo na debelo!

Vsakovrstno manufakturo

se dobi po najnižjih cenah pri trdki

BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.

Lastni avto za prevažanje.

Konkurenčne cene.

Novo ustanovljeno stavbno podjetje in tehnična pisarna

IVAN BRICELJ

mestni stavbenik

Ljubljana, Slomškova ul. 19.

se priporoča p. n. občinstvu za vsa v svojo stroko spadajoča dela, zagotavljajoč, da bo cenj. naročnike kar najboljše postregel z dobrim blagom solidno ceno in točno izvršitvijo.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda
Tempel vrelec, namizna
voda Styria vrelec, medicinalna
voda Donatski vrelec, medicinalna
voda :: najmočnejše vrste ::

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah.

POJASNILA DAJE: RAVNATELJSTVO ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA.

Sprejme se takol

služkinja

za vsa hišna dela proti visoki plači in dobri hrani. Naslov pove upravništvo „NAPREJA“.

536

Kava, čaj

Čokolada
Kakao
Bonbone
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Sampanjec
Namizna vina

Mandelne
Rozine
Paradižnik
Riž
Slive
Dišave

razpošilja po celem kralj
JOSIP FABIANI, Ljubljana,
Prešernova ulica 54.

Nova oprava za spalno sobo iz trdega lesa, cen. vrste, se prodaja. Jenkova ulica št. 7.

Proda se takoj vsled vpoklica v vojaško službo

gostilna in kavarna

s koncesijo na zelo prometnem kraju, vsebujoča 8 mebliranih sob za tuje, krasen vrt, hleve z vso opravo. Cena 180.000 K do 30. t. m. Poizve se v realitetni pisarni Havlik Simčič, Gregorčičeva ulica 6, Maribor. Telefon 132.

AMONIUM

se prodaja.

Naslov v upravi „NAPREJ“.

Lijevalci modelski stolari

traže se.

Reflektiramo samo na potpuno vješte
radnike. Upiti neka se uprave na:

„SMEV“ TVORNICA STROJEVA U BJELOVARU.

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

sprejema v svojem hranilnem oddelku

hranilne vloge

in jih obrestuje po čistih

4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih

4 1/2%.

Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloga, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

1. V Spodnji Siški v Ljubljani.	12. Radovljica.	24. St. Lovrenc na Pohorju.
2. Na Glincah pri Ljubljani.	13. Kranjska Gora.	25. Kamnik.
3. V Ljubljani, Bohoričeva ul.	14. Mojstrana.	26. Pragersko.
4. V Ljubljani, Sodna ulica.	15. Celje.	27. Križe pri Trzinu.
5. V Ljubljani, Krakovski nasip	16. Soštanj.	28. Sv. Ana pri Trzinu.
6. Rožna dolina (obč. Vič).	17. Guštanj, Koroško.	29. Gorje pri Bledu.
7. V Trzinu na Gorenjskem.	18. Prevalje.	30. Store pri Celju.
8. Na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem.	19. Mežica.	31. Fala nad Mariborom.
9. Na Jesenicah (pri Ferjancu).	20. Črna L.	32. Ruše nad Mariborom.
10. Koroška Bela-Javornik.	21. Črna H.	33. Pliberk, Koroško.
11. Borovnica.	22. Maribor.	34. Rogaška Slatina.
	23. Litija.	35. Radeče-Zidanost.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je v Ljubljani, Sp. Siška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago poštne poletnice s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljave pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.

Sodrug!

Zadružniki!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!

Zopet

ogromno pošiljatev
manufakture naravnost iz inozemstva
je prejela trdka

R. Stermecki v Celju in sicer volne, čerjaje, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, kloba, cvilja, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razentega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev. 220

Ilustrovani cenik zastoj!

Na debelo samo v I. nadstropju.

VELETRGOVINA

Razpošiljalna

R. STRMECKI

CELJE ŠT. 314,

Slovenija.

Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor
barzun mehko kožo? Hočete solnčnih peg, mozoljev
in ogrcev? Uporabljajte Fellerjevo pravo Eliza obrazno,
kožo obvarujočo pomado! Občudovani bo-
detel Zavidani! 1 lonček 9 K, št. III. močnejše vrste 12 K
K temu Fellerjevo najfinejšje lilijanovomečno milo 16 K

Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava
Eliza Tannechina

pomada za rast las doseže bujne lase!
Zapreči prhal, prerano osivenje. Za-
brani plesal! 1 lonček 9 K, št. III. 12 K.
K temu močno terovno milo za umi-
vanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo
za brke 2 K 50 vin. in 3 K.

Mučijo Vas kurja ošesa? Fellerjev pravi tu-
ristovski obliž učinkuje brez bolečin,
hitro in zanesljivo! Nobenih žuljev!

Nobene trde kože! Mala škatlica 4 K, velika škatlica 6 K.

Zelite še kaj? Fellerjeve Eliza umivalne pa-
stije (Kolonjska voda) 1 škat-
lica 7 K. Fellerjev umivalni prašek proti potenju
1 škatlica 6 K. Fellerjev mentolni črtik zoper
glavo- in zobobol 1 škatlica 4 K. Feller-
jev Eliza fluid 6 dvojnati ali 2 veliki stekle-
nici 36 K. Najboljši parfum z naj-
finejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši
Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatlica 12 K. Močna
Francovka v steklenici po 8 K in 22 K. Omot in poštnina posebej a najceneje

Eugen V. Feller, Hekarnar, Stolica Donja, Elzatrž št. 252 (Hrvaška).

930

Mariborska eskomptna banka, Maribor,

Tegethoffova ulica 11

Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC

prevzema denarne vloge in iz-

vršnje vsakovrstne bančne posle

- pod najugodnejšimi pogoji. -